

Adı:

Soyadı:

Sınıfı:

1. Soru
(..... Puan)2. Soru
(..... Puan)3. Soru
(..... Puan)4. Soru
(..... Puan)5. Soru
(..... Puan)6. Soru
(..... Puan)7. Soru
(..... Puan)8. Soru
(..... Puan)9. Soru
(..... Puan)

Kazanım: SB.7.3.4. Temel haklardan yerleşme ve seyahat özgürlüğünün kısıtlanması halinde ortaya çıkacak olumsuz durumlara örnekler gösterir.

1. Salgın hastalığın yayılmasını önlemek amacı ile bölgeye giriş çıkışların yasaklanmasına karantina denir. Karantina altına alınan bölgeye girilmez ve oradan kimse çıkamaz.

a. Bu bilgiye göre karantina bölgelerinde seyahat hakkının kısıtlanmasının sebebi nedir? Yazınız.

Kamu sağlığını korumak amaçlanır. Seyahat hakkı kısıtlanarak hastalıkların yayılması önlenmeye çalışılır.

Sit alanları, devlet tarafından özel olarak belirlenir ve yasal olarak koruma altına alınır. Buralarda yerleşmeye izin verilmez.

b. Bu bilgideki alanlara yerleşme izninin verilmemesinin nedenini yazınız.

Tarihî, arkeolojik, doğal veya mimari değerleri korumak

Kazanım: SB.7.4.1. Bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasında değişim ve sürekliliği inceler.

2. Aşağıda yazının gelişimine katkı sağlayan uygarlıkların hangileri olduğunu yazınız.

- a. Yazıyı icat ederek tarihî çağları başlatmışlardır: ...**Sümerliler**.....
- b. Hiyeroglif denilen resim yazısını kullanmışlardır: ...**Mısırlılar**.....
- c. Yazıyı geliştirerek alfabenin temelini atmışlardır: ...**Fenikeliler**.....
- d. Fenike alfabesine ünlü harfleri ekleyerek günümüzde kullandığımız yazı sisteminin temelini oluşturmuşlardır: ...**Yunanlar**.....
- e. Yunanların geliştirdiği alfabeyi bugün kullandığımız Latin alfabesine dönüştürmüşlerdir: ...**Romalılar**.....

Kazanım: SB.7.4.2. Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.

3. Aşağıda özellikleri ve çalışmaları verilen bilim insanlarının adlarını ilgili boşluklara yazınız.

ÖZELLİKLER/ÇALIŞMALAR	BİLİM İNSANI
Ceylan derisi üzerine çizdiği Dünya haritasını 1517'de Yavuz Sultan Selim'e takdim etmiştir. Günümüzde bu haritanın sadece 1/6'sı elimizdedir.	Piri Reis
Uluğ Bey'in rasathanesinde çalışmıştır. Elçilik görevi ile geldiği İstanbul'da Fatih Sultan Mehmet ile tanışmıştır. İstanbul'un enlem ve boylam derecesini belirlemiştir.	Ali Kuşçu
En önemli eseri "Mukaddime"dir. "Bir su damlası nasıl diğer su damlalarına benzer ise bir milletin geleceği de geçmişe aynen benzer." demiştir.	İbn-i Haldun
Kitapları Avrupa'da yıllarca okutulmuş ve kendisine "Avicenna" denilmiştir. Tıp alanında öncü çalışmalarda bulunmuştur.	İbn-i Sina

Kazanım: SB.7.4.2. Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.

4. Aşağıda hakkında bilgi verilen bilim insanlarının hangi alanda çalışmalar yaptığını yazınız.

BİLİM İNSANLARI	ALAN
Harezmi, cebirin kurucusudur. Sıfır '0' sayısını kullanan âlimdir.	Matematik
Hazini, Newton'dan 500 yıl önce "Her cismi yerkürenin merkezine doğru çeken bir gücün olduğunu" söylemiştir.	Fizik
Amerika kıtasını da içine alan bir dünya haritası çizmiştir Birçok deniz ve limanı tanıttığı Kitab-ı Bahriye adlı bir kitap yazmıştır.	Coğrafya

Kazanım: SB.7.4.3. XV-XX. yüzyıllar arasında Avrupa'da yaşanan gelişmelerin günümüz bilimsel birikiminin oluşmasına etkisini analiz eder.

5. Aşağıda boş bırakılan yerlere gelmesi gereken gelişmeleri yazınız.

	Avrupa'daki Gelişmeler	Gelişmelerin Etkisi
I.	Matbaanın icadı	Siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda gelişmeler yaşanmasını sağladı. İncil çevirilerinin basılması ile gerçekler ortaya çıktı, kökleşmiş yanlışlar yıkıldı.
II.	Kütle Çekim Kanunu'nun keşfedilmesi	Gezegenler ve nesnelerle ilgili yeni bilgiler edinildi. Uzay çalışmalarına öncü oldu. Bilimsel çalışmaların önü açıldı.
III.	Dünya'nın yuvarlak olduğunun bilimsel olarak ispatı	Kalıplaşmış bazı bilgilere şüpheyile bakılması gerektiğini gösterdi. Katolik Kilisesinin görüşlerinin bilimsel açıdan sorgulanmasına neden oldu.
IV.	Buhar makinesinin icadı	Sanayi İnkılabı'nın doğmasına neden oldu. Kol gücünden makine gücüne geçildi. Birçok alanda kolaylıklar sağladı.

Kazanım: SB.7.4.4. Özgür düşüncenin bilimsel gelişmelere katkısını değerlendirir.

6. Yunanlılar şehir devletleri (polis) hâlinde yaşamış ve yönetimde söz sahibi olmuşlardır. Özgür düşünce ortamı sayesinde fikirlerini rahatça ifade edebilmişlerdir. Ticaret yaparak farklı kültürlerle etkileşim kurmuş, büyük tiyatrolar ve kütüphaneler inşa ederek bilim ve sanatı desteklemişlerdir.

a. Bu bilgilere göre, Yunanlıların bilim ve düşünce alanında ilerleme kaydetmelerinin nedenleri nelerdir? Açıklayınız.

Özgür düşünce ortamı bilimsel gelişmeyi teşvik etmiştir.

Ticaret kültürel etkileşimi artırmıştır.

Demokrasi anlayışı bilimin gelişmesini sağlamıştır.

• "İlim Çin'de de olsa gidip onu alınız."

• "İlim Müslüman'ın yitik malıdır. Nerede bulursa onu alsın."

b. Hz. Muhammed'in (sav.) bu hadislerinin İslam coğrafyası üzerindeki etkisini yazınız.

Bilimsel çalışmalara verilen önem artmıştır.

c. Ülkemizde özgür düşünce ortamının sağlanması ve sürdürülebilmesi için anayasada hangi haklara yer verilmiştir? Yazınız.

Düşünceleri özgürce ifade edebilme hakkı

Bilim ve sanat öğrenme ve öğrendiği bilgileri hukuk kurallarına uygun olarak paylaşma hakkı

Kazanım: SB.7.5.1. Üretimde ve yönetimde toprağın önemini geçmişten ve günümüzden örneklerle açıklar.

7. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Devletin maaş yükünü azaltmıştır.
- Asayiş ve güvenlik sağlanmıştır.
- Asker ihtiyacı karşılanmıştır.
- Üretimin devamlılığı sağlanmıştır.
- Tarımda üretim iyileşmiştir.

a. Osmanlı Devleti'nde uygulanan ve yararları hakkında bilgi verilen bu sistem hangisidir? Yazınız.

Tımar sistemi

Ülkemizde, 1925 yılında Osmanlı zamanında köylülerden ürettikleri tarım ürünleri için %10 oranında alınan vergi kaldırılmış, bu sayede çiftçinin yükü hafifletilmiştir.

b. Bu metinde bahsedilen verginin adını yazınız.

Aşar Vergisi

c. Ülkemizde tarımı destekleyen kuruluşlara üç örnek veriniz.

T.C. Tarım ve Kredi Kooperatifleri, T.C. Ziraat Bankası, T.C Tarım ve Orman Bakanlığı

Kazanım: SB.7.5.2. Üretim teknolojisindeki gelişmelerin sosyal ve ekonomik hayata etkilerini değerlendirir.

8. Sanayi İnkılabı, üretimin insan ve hayvan gücüne dayalı yöntemlerden makine gücüyle yapılan seri üretime geçiş sürecidir. Bu dönemden önce üretim miktarı sınırlıyken, fabrikaların kurulmasıyla birlikte üretim önemli ölçüde artmıştır. Fabrikaların bulunduğu şehirlere köylerden yoğun göç yaşanmış, şehir nüfusları hızla büyümüştür. Nüfus artışı konut ihtiyacını artırmıştır.

Bu bilgilerde Sanayi İnkılabı'nın hangi alanlardaki sonuçlarına değinilmiştir? Yazınız.

Ekonomik

Sosyal

Kazanım: SB.7.5.3. Kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına ve sosyal yaşamdaki rollerine örnekler verir.

9. Türkiye Selçukluları ve Osmanlı Devleti'nde vakıflar her alanda varlık göstermiş ve devletlerin gelişimine katkı sağlamıştır.

Vakıflar aracılığıyla sunulan bazı hizmetler şunlardır:

- Çocukların eğitim alabilmesi için medrese ve kütüphaneler
- Hastaların şifa bulmaları için darüşşifalar (hastane)
- Yolcuların ücretsiz konaklayabilmeleri için hanlar yapılmıştır.

Buna göre vakıfların insanlara hizmet verdiği alanlar hangileridir? Yazınız.

Eğitim (kültür) - Sağlık - Barınma

